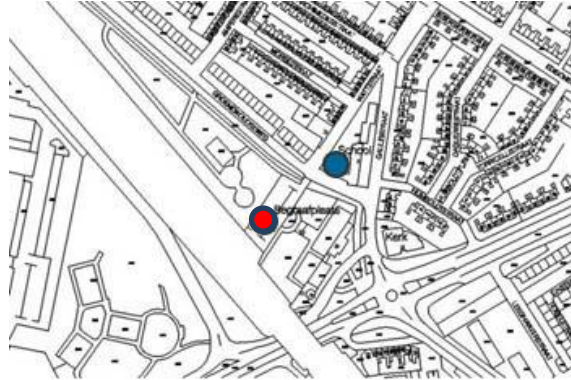

Groenewoudseweg 4

(foto: gemeente Eindhoven, Auke Raaff)

Korte omschrijving

JOODSE BEGRAAFPLAATS, die sinds 1771 hier gelegen is.

Op het terrein bevinden zich verschillende grafvelden, waarvan enkele gedeelten voor kinderen. Bepaalde plaatsen gelegen aan de paden zijn voorbehouden aan afstammelingen van kohaniem (priesterklasse). De oudste graven dateren uit het eerste kwart van de 19^e eeuw. Tussen 1854 en 1945 werden de graven aangeduid met nummerpaaltjes voorzien van Hebreeuwse karakters. De meeste graven zijn voorzien van natuurstenen zerken, waarvan de oudste uitsluitend een Hebreeuws opschrift hebben. De data zijn meestal zowel aangegeven volgens de Joodse als volgens de algemeen gebruikelijke kalender. Het metaherhuis of aula is in 1910 gebouwd ter vervanging van een ouder lijkenhuisje. Het is een rechthoekig gebouw met een zadeldak en aan beide lange gevels uitspringende delen met een topgevel. Opzij bevindt zich een uitbouw die toegankelijk is voor kohaniem. Het gebouw heeft twee vertrekken en is van binnen deels gepleisterd. In de muren zijn rondboogramen aangebracht.

Het terrein werd in 1910 omgeven met een bakstenen muur met lisenen, die bekroond worden met natuurstenen elementen. Een smeedijzeren hek vormt de ingang.

Datum van aanwijzing: 27-08-2001
Datum van registratie: *05-08-2002
Rijksmonument nummer: 518800

Redengevende omschrijving

Inleiding

JOODSE BEGRAAFPLAATS, gelegen op een rechthoekig terrein tegen de spoorlijn. De oudste graven dateren uit het laatste kwart van de negentiende eeuw. De kapel is in 1886 gebouwd in Romaniserende stijl.

Omschrijving

Het terrein is geheel ommuurd door een bakstenen muur met beertjes. Deze beertjes worden bekroond door natuurstenen elementen. Een smeedijzeren hek biedt toegang tot de begraafplaats. Verspreid staat een aantal natuurstenen zerken met Hebreeuws opschrift en een kapel. De eenlaagse kapel op rechthoekige plattegrond is uitgevoerd in baksteen en heeft in het midden van beide lange gevels een risaliet met topgevel. De gevels zijn voorzien van een iets uitstekende plint en een bakstenen fries onder de dakrand. Het pand heeft een zadeldak, een uitbouw is onder een plat dak geplaatst. In de wanden zijn rondboogramen aangebracht, het bovenste gedeelte is recent met platen

Rijksmonument

dichtgezet. In het interieur zijn de wanden tot lambriseringshoogte van baksteen, daarboven zijn zij gepleisterd. Op de grens van baksteen en pleisterwerk is een rand in bricorna aangebracht. De kapel is in twee vertrekken gedeeld. In het grootste gedeelte is de kap zichtbaar gebleven, daarin zijn enkele smeedijzeren trekstangen aangebracht. In het andere gedeelte is een houten plafond, ondersteund door een aantal balken op consoles aanwezig.

Waardering

De begraafplaats is van algemeen belang.

Het geheel heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de joodse grafcultuur, het is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van het kerkhof met bebouwing.

Het heeft architectuurhistorisch belang vanwege de stijl.

Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Groenewoudseweg 4

Oorspronkelijke functie: Joods Kerkhof

Hoofdfunctie: Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Type: Begraafplaats en -onderdelen

Bouwstijl: Neoromaans

Gevels en materialen: Baksteen, gevelranden en aanzetstenen. Rondboogfriezen, rondboogspaarvelden.

Vensters en deuren: Rondboogvensters, ramen vernieuwd.

Dak en bedekking: Zadeldak met verbeterde Hollandse pannen.

Bijgebouwen: Hoge ommuring, kussenvormige afdekstenen.

Motivering: Sociaalhistorisch, architectuurhistorisch belang.